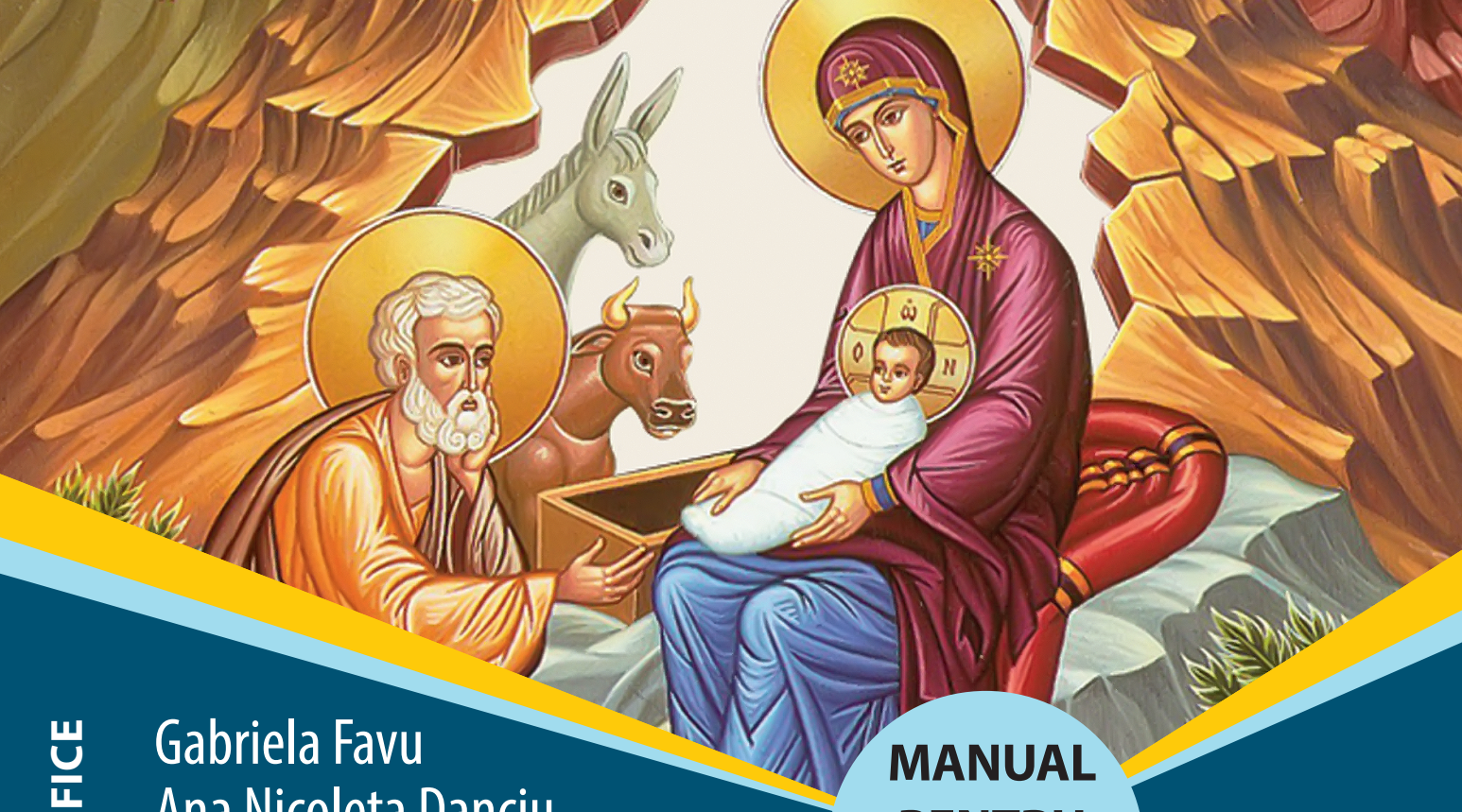

Gabriela Favu
Ana Nicoleta Danciu
Ionelia Ţiţirigă
Daniela Lupiş

MANUAL PENTRU CLASA A II-A

RELIGIE
Cultul ortodox

SEMESTRUL I

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

CORINT EDUCAŢIONAL

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Gabriela Favu
Ana Nicoleta Danciu
Ionelia Ţiţirigă
Daniela Lupiş

MANUAL PENTRU CLASA A II-A

RELIGIE

Cultul ortodox

SEMESTRUL I

CORINT EDUCAȚIONAL

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației și Cercetării Științifice.

Manualul școlar a fost aprobat prin Ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 5041 din 25.08.2015, în urma evaluării, și este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3418 din 19.03.2013.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2015–2016.

Inspectoratul școlar .....

Școala / Colegiul / Liceul .....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni:* ***nou*, ***bun***, ***îngrijit***, ***neîngrijit***, ***deteriorat***.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Manualul a primit avizul Patriarhiei Române prin adresa nr. 6880 din 25.08.2015.

116.111 - numărul de telefon european de asistenţă pentru copii

Date despre autoare:
Gabriela Favu, profesor gradul didactic I, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Cluj-Napoca, autoare de manuale școlare.
Ana Nicoleta Danciu, profesor gradul didactic I, Colegiul Naţional Pedagogic „Ştefan Velovan” din Craiova, autoare a mai multor lucrări didactice de specialitate.
Ionelia Ţiţirigă, profesor gradul didactic I, Colegiul Naţional „Carol I” din Craiova, autoare a unor lucrări pedagogice şi teologice.
Daniela Lupiș, profesor gradul didactic I, Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Iași.

Descrierea CIP se găsește la Biblioteca Naţională a României
ISBN (general) 978-606-8668-93-2
ISBN (semestrul I) 978-606-8668-94-9

Referenți:
Arhim. conf. univ. **Teofil Tia**, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca.
Pr. **Sidon Marian**, profesor gradul didactic I, inspector de specialitate, ISJ Cluj.

Redactare: **Mirella Acsente**
Tehnoredactare computerizată: **Lorena Ionică**
Design copertă: **Dan Mihalache**
Ilustrații: **Corina Petre, Margareta Irina Udrescu, Irina Diugan**

Pentru comenzi şi informaţii, contactaţi:
GRUPUL EDITORIAL CORINT
Departamentul de Vânzări
Str. Mihai Eminescu nr. 54A, sector 1, Bucureşti,
cod poştal 010517. Tel./Fax: 021.319.47.97; 021.319.48.20
Depozit
Calea Plevnei nr. 145, sector 6, Bucureşti,
cod poştal 060012. Tel.: 021.310.15.30
E-mail: vanzari@edituracorint.ro
Magazin virtual: www.grupulcorint.ro

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate EDITURII CORINT EDUCAȚIONAL, parte componentă a GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

Dragi elevi,

Bine aţi venit la ora de religie!

În clasa a II-a vom descoperi că Dumnezeu este pentru noi un Tată iubitor care ne ocroteşte mereu şi vom afla cum să ne purtăm ca nişte fii ai Lui.

Vom învăţa despre oameni sfinţi, care sunt modele de credinţă. Cunoscând faptele lor bune, vom şti cum să ne comportăm şi noi, în diferite situaţii, ca nişte adevăraţi creştini.

În acelaşi timp, ne vom dezvolta puterea de a colabora cu toţi oamenii, copii şi adulţi, aşa cum Îi place lui Dumnezeu: ne vom implica în activităţi, atât la şcoală, cât şi acasă; îi vom respecta pe cei din jurul nostru, chiar dacă aceştia sunt diferiţi de noi, înţelegând că fiecare om este valoros.

În perioada marilor sărbători, vom explora lumea din jur şi vom descoperi care sunt rolul şi importanţa evenimentelor religioase în viaţa familiei noastre şi a societăţii în care trăim.

În acest manual se găsesc învăţături, sfaturi bune, povestiri, poezii, dar şi sugestii de activităţi care se rezolvă individual sau împreună cu ceilalţi colegi. Rolul acestora este de a ne învăţa să fim buni, iubitori de Dumnezeu şi de oameni.

Vă dorim să parcurgeţi această carte cu bucurie, alături de colegii voştri şi de profesorii de religie!

Autoarele

Tatăl nostru

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Tatăl nostru, Care eşti în ceruri, sfinţească-Se numele Tău; vie împărăţia Ta; facă-se voia Ta, precum în cer, aşa şi pe pământ.

Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi.

Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri.

Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău.

Că a Ta este împărăţia şi puterea şi slava în veci. Amin.

Mărire Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunile şcolarilor

La începutul lecţiei:

Doamne, Doamne, ceresc Tată,
Noi pe Tine Te rugăm:
Luminează mintea noastră,
Lucruri bune să-nvăţăm!

Că Tu eşti Stăpânul lumii
Şi al nostru Tată eşti
Şi pe toate cele bune
Numai Tu le împlineşti!
Amin.

La sfârşitul lecţiei:

Toţi cu inima curată,
Ţie, Doamne-Ţi mulţumim.
Tu, cu darul Tău, Preasfinte,
Ne-ajuţi oameni buni să fim,
De greşeli să ne ferim,
Ţara noastră s-o iubim,
De duşmani să o păzim.
Doamne, Ţie-Ţi mulţumim!
Amin.

I. OMUL ÎȘI ARATĂ IUBIREA FAȚĂ DE DUMNEZEU ÎN BISERICĂ

1 Biserica este casa lui Dumnezeu. Priveşte imaginile de mai jos şi identifică elementele care nu se întâlnesc la o locuinţă obişnuită.

2 Precizează ce reguli de comportament se respectă la biserică, procedând astfel:

- după modelul de mai jos, profesorul desenează două cadrane pe tablă sau pe o coală de carton;
- elevii scriu pe bilete exemple de comportamente permise şi, respectiv, nepermise, apoi le lipesc în cadranul corespunzător;
- discută cu profesorul despre modalităţi de a îndrepta sau de a evita comportamentele nepotrivite în biserică.

II. OMUL CREDINCIOS ESTE FIINȚA CARE CREDE ÎN DUMNEZEU

3 Priveşte imaginile următoare şi explică ce legătură există între ele:

Cei 12 Sfinţi Apostoli

Sfântul Apostol Andrei

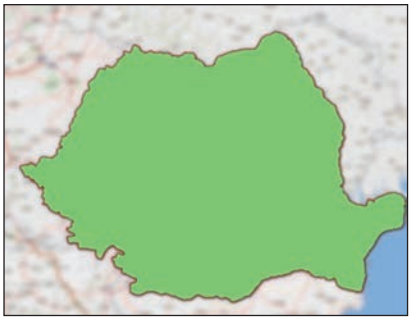

România

4 Explică ce înseamnă „a fi un om credincios”, răspunzând la întrebările următoare:

- *Cum putem cunoaşte modele de oameni credincioşi?*
- *Cum se comportă un om credincios cu oamenii din jurul său?*
- *Ce învăţăm din faptele bune ale oamenilor credincioşi?*

III. OMUL SE ROAGĂ LUI DUMNEZEU PENTRU SINE ŞI PENTRU ALŢII

5 Domnul nostru Iisus Hristos ne-a învăţat să ne rugăm. Precizează când, unde şi cui adresăm rugăciuni. Priveşte icoanele de mai jos şi apoi explică de ce sfinţii sunt pentru noi modele de credinţă.

Maica Domnului, Iisus Hristos şi Sfântul Ioan Botezătorul

Sfântul Mare Mucenic Dimitrie

6 Alcătuieşte un enunţ despre binefacerile rugăciunii pentru părinţi sau pentru prieteni.

IV. MARI SĂRBĂTORI CREȘTINE
Nașterea Domnului

7 Identifică personajele din icoana Naşterii Domnului şi povesteşte pe scurt despre această mare sărbătoare.

8 Versurile de mai jos fac parte din colinda *Sus, boieri, nu mai dormiţi*. Identifică în acestea modalităţi ale creştinilor de a se pregăti pentru sărbători:

Sus, boieri, nu mai dormiţi,
Vremea e să vă gătiţi!
Casa să v-o măturaţi,
Leru-i ler,
Şi masa s-o încărcaţi,
Leru-i ler!

Învierea Domnului

9 Identifică în icoană personajele despre care se vorbeşte în textul de mai jos:

„În prima zi de după sâmbătă, foarte de dimineaţă, au venit ele la mormânt, aducând miresmele pe care le pregătiseră. Şi au găsit piatra răsturnată de pe mormânt. Şi intrând, nu au găsit trupul Domnului Iisus. Şi fiind ele încă nedumerite de aceasta, iată doi bărbaţi au stat înaintea lor, în veşminte strălucitoare. Şi, înfricoşându-se ele şi plecându-şi feţele la pământ, au zis aceia către ele: De ce căutaţi pe Cel viu între cei morţi? Nu este aici, ci S-a sculat, precum a zis."

(Sfânta Scriptură)

10 Povesteşte cum îţi petreci sărbătorile de Paşte. Spune despre: salutul specific acestei sărbători, locurile în care mergi sau cu cine îţi petreci timpul.

I

Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului

OMUL ESTE FIUL IUBITOR AL LUI DUMNEZEU

În paginile care urmează, vei descoperi cum pot oamenii să își exprime iubirea față de Dumnezeu.

Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului

ÎNTREBĂRI

- Cum te comporţi cu cei pe care îi iubeşti?
- Cum se comportă cu tine cei care te iubesc?

Sfinţii Ioachim şi Ana, părinţii Maicii Domnului

Cuvântul *iubire* denumeşte cel mai frumos sentiment pe care Dumnezeu i l-a dăruit omului atunci când l-a creat. Dumnezeu Însuşi dovedeşte mereu o iubire nemărginită faţă de creaţia Sa, pe care o ocroteşte: natura, plantele, animalele şi, mai ales, oamenii. Ca răspuns, omul este chemat să Îl iubească din tot sufletul pe Dumnezeu, Creatorul său, şi pe oameni.

Să iubeşti înseamnă să fii: bun, blând, darnic, răbdător, sincer, drept cu toţi semenii tăi. A iubi înseamnă şi să faci fapte bune fără să ceri nimic în schimb.

Cine face toate acestea dovedeşte că Îl iubeşte pe Dumnezeu şi îi iubeşte şi pe cei din jurul său.

VOCABULAR

- **semen, semeni** = om, oameni.

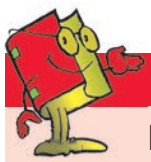

DE REŢINUT

Iubirea este cel mai înalt sentiment al omului. Din iubire, omul face fapte bune fără a cere ceva în schimb.

EXERCIȚII

1 Priveşte imaginile alăturate. Povesteşte cum se comportă un copil iubitor şi atent cu cele trei persoane: cu un coleg de clasă, cu un om în vârstă din autobuz, cu tatăl său.

2 Identifică în textul lecţiei exemple de comportamente prin care se dovedeşte iubirea de semeni. Apoi, explică înţelesul enunţului: „Iubirea nu face rău aproapelui.” (Sfânta Scriptură)

3 Citeşte enunţul de mai jos şi completează-l oral cu varianta corectă.

Le arătăm părinţilor noştri că îi iubim când ...

a. îi ascultăm, dar vorbim urât.

b. vorbim frumos, dar nu îi ascultăm.

c. îi ascultăm şi le vorbim frumos.

4 Selectează din lista următoare acele acţiuni care exprimă direct iubirea faţă de Dumnezeu:

- a merge la biserică;
- a se juca;
- a cânta un cântec popular;
- a citi despre Naşterea Domnului;
- a vorbi urât;
- a asculta învăţăturile preotului;
- a se ruga în fiecare zi.

APLICAȚII

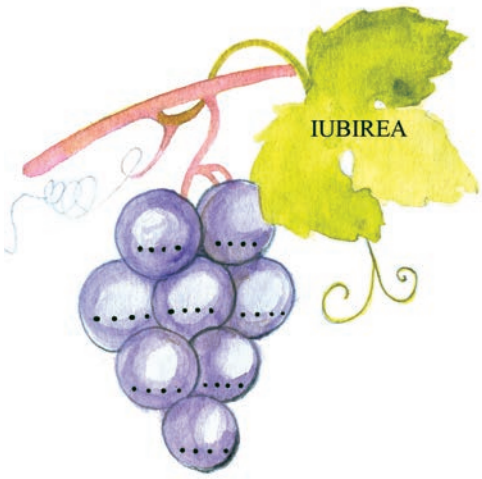

1 *Ciorchinele iubirii (pentru portofoliu)*

- Desenează pe o foaie un ciorchine asemănător cu cel din imaginea alăturată. În fiecare dintre boabele de strugure scrie numele unui sentiment plăcut sau al unei fapte bune trăite astăzi.
- Colorează cu galben bobiţele în care ai scris nume de sentimente şi cu verde pe acelea în care ai scris fapte bune.
- Dacă ţi-au rămas bobiţe necompletate, scrie ce fapte bune ai mai vrea să faci în viitor.

2 *Cuvinte încrucişate*

Copiază careul alăturat şi completează-l, potrivit definiţiilor de mai jos. Vei descoperi cele mai importante însuşiri ale omului iubitor:

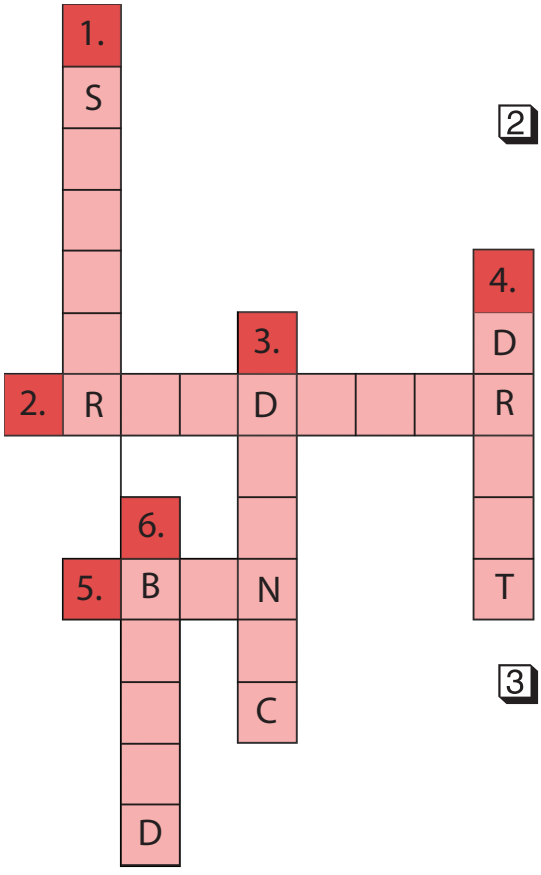

1. Spune adevărul în orice împrejurare.
2. Se stăpâneşte, chiar dacă ceva îl deranjează.
3. Îi place să ofere şi altora din bunurile sale.
4. Este un om corect, iubitor al dreptăţii.
5. Face binele, este binevoitor.
6. Se poartă fără asprime cu toţi oamenii.

3 *Ce însuşire mi se potriveşte?*

Dintre însuşirile descoperite la exerciţiul anterior, alege una pe care ai dori să o ai într-o măsură mai mare. Explică, oral, de ce consideri că este important să ai acea calitate.

LECTURĂ

SFÂNTA PARASCHEVA*

În copilărie, Sfânta Parascheva mergea foarte des la biserică. Era însoţită, de obicei, de mama ei. Într-o zi, însă, a mers singură. Pe drum a văzut un copil sărman, care tremura de frig, stând trist lângă un gard. Era îmbrăcat cu o haină subţire şi ruptă.

„Oare ce să fac?" s-a întrebat ea. „Tare mi-e milă... Eu port haine groase şi mai am altele acasă. El stă ghemuit aici, în bătaia vântului."

S-a apropiat de copil şi i-a zis:

– Vrei să îţi dau haina mea călduroasă? Mi-e teamă că te vei îmbolnăvi dacă nu te încălzeşti puţin.

– Dar îţi va fi ţie frig!

– Atunci, hai să facem schimb! a spus ea bucuroasă. Aşa vom avea fiecare câte o haină.

– Îţi mulţumesc! a răspuns copilul, plin de recunoştinţă.

Pentru faptele sale bune, Sfânta Parascheva este numită „cea milostivă".

* Text adaptat după un fragment din *Viaţa Sfintei Parascheva.*

***

● Sfânta Parascheva este un model de bunătate pentru toţi creştinii. Discută cu ceilalţi colegi şi cu profesorul despre felul cum pot fi ajutaţi în ziua de astăzi copiii săraci.

Icoana Sfintei Parascheva

Rugăciune

Sfântă Parascheva, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

Îl am pe Dumnezeu în minte şi în suflet, în fiecare zi

ÎNTREBĂRI

- Cum se comportă cineva care îşi iubeşte semenii?
- Cum îţi dai seama că părinţii tăi te iubesc?
- Cum le arăţi părinţilor tăi că îi iubeşti?

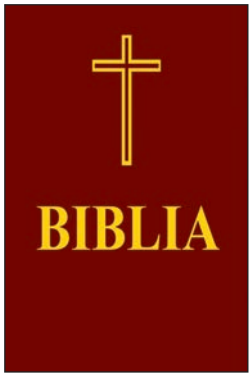

VOCABULAR

- **divină** = dumnezeiască.

Dumnezeu ne-a creat şi este Tatăl nostru din ceruri. El este plin de iubire părintească faţă de noi: ne ocroteşte şi ne ajută. De aceea, şi noi, copiii Lui, Îl purtăm în minte şi în suflet mereu.

Cine Îl iubeşte pe Dumnezeu vorbeşte cu El zilnic, prin rugăciune. Pentru a-L cunoaşte mai bine, citeşte din *Biblie* sau *Sfânta Scriptură*, cartea în care se găseşte cuvântul lui Dumnezeu către noi.

Omul credincios face fapte plăcute lui Dumnezeu: îşi ajută semenii, ocroteşte natura şi admiră frumuseţile ei. Acestea sunt o dovadă a bunătăţii, puterii şi înţelepciunii divine puse în slujba omului.

DE REŢINUT

Oamenii Îl poartă pe Dumnezeu în minte şi în suflet pentru că Îl iubesc.

EXERCIȚII

1 În diferite împrejurări, un copil se poate gândi la Dumnezeu. Priveşte imaginile alăturate şi răspunde oral la întrebările de mai jos:

- Ce Îi dovedim lui Dumnezeu atunci când îngrijim plantele şi animalele?
- Ce sentimente arătăm că avem faţă de semeni atunci când facem fapte bune? Dar faţă de Dumnezeu?
- În ce momente din zi ne rugăm?

2 Copiază pe caiet enunţul următor şi alege continuarea care ţi se potriveşte cel mai bine. Explică, oral, alegerea făcută:

Mă gândesc mai mult la Dumnezeu atunci când:

a. fac o faptă bună; **b.** citesc din Biblie;
c. spun o rugăciune.

3 Completează oral enunţurile de mai jos, folosind cuvintele următoare:

se roagă, Sfânta Scriptură, biserică, laudă

Duminică dimineaţa Ioana merge la _____ .

Cristian _____ _____ înainte de culcare.

Mihaela ascultă cu bucurie când bunica citeşte din _____ _____.

Când admiră măreţia munţilor, părintele Andrei Îl _____ pe Dumnezeu.

EXEMPLE!

1.

Acasă → Ce frumos vorbeşte tata!

Rugăciune:

Doamne, Îţi mulţumesc pentru că am un tată aşa de bun!

2.

La munte → Ce aproape e cerul!

Rugăciune:

Doamne, Îţi mulţumim pentru frumuseţea naturii!

APLICAŢII

1 ***Gânduri către Dumnezeu (activitate pe grupe)***

- În schema de mai jos, asociaţi denumirile locurilor cu propoziţiile care se potrivesc.
- Scrieţi câte o scurtă rugăciune pe care l-aţi adresa-o lui Dumnezeu, pentru fiecare situaţie.

La munte

În clasă

La masă

În călătorie

Ce exerciţiu dificil!

Doamne, …

Ce mâncare gustoasă!

Ce aproape e cerul!

Mi-e frică în avion!

2 ***Desenul tău, desenele noastre (activitate pe grupe)***

- Se alcătuiesc grupe de câte cinci elevi.
- Fiecare elev din grupă pictează pe câte o foaie un element din natură. După două minute, dă desenul colegului din dreapta, care să îl completeze cu un alt element. La rândul lui, ia desenul colegului din partea stângă şi îl completează cu ceva potrivit.
- După ce desenele au trecut pe la toţi membrii grupei, se face o expoziţie în clasă.

LECTURĂ

PENTRU TINE, DOAMNE

CÂNTEC RELIGIOS

Autor anonim

Pentru Tine, Doamne,
Florile înfloresc,
Pentru Tine, noaptea,
Stele strălucesc!

Pentru Tine, ploaia
Picură şi cântă
Şi-n grădină cerne
Bucurie sfântă!

Pentru Tine, candele
În altare ard,
Tu la zile sfinte
Miruieşti cu nard

Pe copiii care,
Osteniţi de joc,
Pe iconostase
Aduc busuioc.

Flori de busuioc

VOCABULAR

Floare de nard

- **nard** = parfum obţinut din rădăcina unei plante foarte aromate cu acelaşi nume.
- **a mirui** = a unge cu mir.
- **iconostas** = pupitru în biserică, pe care se pune o icoană; iconostas înseamnă şi peretele despărţitor dintre sfântul altar şi locul unde stau credincioşii în biserică.

Troiţă

Rugăciunile de mulţumire şi de laudă aduse lui Dumnezeu

ÎNTREBĂRI

- Ce înseamnă a-L avea pe Dumnezeu în minte şi în suflet?
- Ce se cuvine a-i spune cuiva care te ajută sau îţi oferă ceva?

Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil

Sfinţii îngeri sunt prietenii şi slujitorii lui Dumnezeu în ceruri. Aceştia Îl laudă pe Dumnezeu prin cântări şi I se închină, pentru că Îi recunosc puterea şi iubirea nesfârşită faţă de creaţia Sa.

Asemenea îngerilor, şi noi, oamenii, Îl lăudăm pe Dumnezeu prin cântări şi rugăciuni de laudă ca: „Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin", „Slavă, Ţie, Doamne, slavă Ţie", „Aliluia!" sau altele.

Prin toate slujbele Bisericii, noi Îl slăvim pe Dumnezeu şi Îi mulţumim pentru că ne-a dăruit viaţa, sănătatea şi cele necesare traiului.

VOCABULAR

- **Aliluia!** = Lăudaţi pe Domnul!
- **pururea** = mereu.

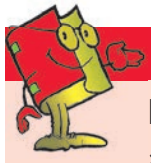

DE REŢINUT

Prin *rugăciunile de mulţumire şi de laudă* Îi arătăm lui Dumnezeu recunoştinţă pentru toată iubirea şi grija Lui faţă de noi.

EXERCIȚII

1 Creştinii Îl laudă pe Dumnezeu şi Îi mulţumesc prin rugăciuni la diferite evenimente, precum cele enumerate mai jos. La care dintre acestea ai participat şi tu?

- la început sau la sfârşit de an şcolar;
- la aniversarea zilei de naştere;
- la slujba din prima zi a noului an;
- la Sfânta Liturghie;
- la primirea Sfintei Împărtăşanii.

Cina Cea de Taină

2 Alege din variantele de mai jos pe cea care conţine numai rugăciuni de laudă:

a. *„Slavă Ţie, Doamne!”, „Mulţumesc frumos!”*

b. *„Aliluia!”, „Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!”*

c. *„Doamne, miluieşte!”, „Doamne, ajută-mă!”*

3 Copiază pe caiet şi completează enunţurile următoare, folosind cuvintele:

Slavă, a mulţumit, laude, îngerii.

La Naşterea Domnului, _____ s-au arătat păstorilor, cântând: „ _____ întru cei de sus, lui Dumnezeu!”

Oamenii care vedeau faptele Mântuitorului aduceau _____ lui Dumnezeu.

Domnul nostru Iisus Hristos a stat la cină cu ucenicii Săi numai după ce _____ _____ Tatălui.

Naşterea Domnului

APLICAȚII

IA

NEMULŢUMITULUI

I SE

DARUL

1 Proverb românesc

Cuvintele din stânga paginii au fost amestecate de vânt. Dacă le aşezi în ordine, vei obţine un vechi proverb românesc. Scrie-l pe caiet.

2 Micul poet (pentru portofoliu)

Alcătuieşte o scurtă poezie, folosind următoarele cuvinte care rimează:

mulţumesc – amintesc, îngeri – umeri,
iubesc – slăvesc

3 Pentru fiecare dintre situaţiile de mai jos, alcătuieşte, oral, câte un enunţ prin care mulţumeşti persoanei de la care ai primit ajutor. Foloseşte cuvintele scrise înclinat.

Ai câştigat un concurs sportiv.
sănătos, Doamne, să câştig, să concurez

Părinţii tăi te-au ajutat să înveţi mersul pe bicicletă.
mamă şi tată, bicicletă, să merg

Îi oferi flori doamnei învăţătoare la sfârşitul anului şcolar.
buchet, ajutor, învăţat, doamnă învăţătoare

LECTURĂ

MULŢUMESC PENTRU PÂINE!*

Într-o veche povestire, se spune că un băieţel s-a dus să cumpere pâine. După ce a plătit, i-a mulţumit vânzătoarei.

Vânzătoarea i-a spus că pentru pâine nu ei trebuie să-i mulţumească, ci brutarului care a făcut pâinea. Brutarul i-a spus că trebuie să-i mulţumească ţăranului care îi dă făina pentru pâine. La rândul său, ţăranul a spus că fără soare şi ploaie el nu ar fi avut grâul, deci mulţumirile se cuvin Altcuiva...

După puţin timp de gândire, copilul a găsit pe Cel căruia I se cuvenea mulţumirea: şi-a amintit că bunica lui se ruga adeseori aşa: „Dă, Doamne, ploaie la vreme potrivită!” Şi atunci a mers în faţa icoanei din camera lui şi a spus următoarea rugăciune:

– Îţi mulţumesc, Doamne, pentru ploi şi pentru soare, pentru munca ţăranului, a brutarului şi a vânzătoarei. Mulţumesc, Doamne, pentru pâinea ce mi-o dai!

* Text adaptat după o povestire populară.

***

● Gândeşte-te la lucrurile şi fiinţele din jurul tău. Pentru ce ai vrea să Îi mulţumeşti lui Dumnezeu? Alcătuieşte o scurtă mulţumire adresată Lui.

Darul, dovadă a iubirii noastre faţă de Dumnezeu

ÎNTREBĂRI

- Cum îşi pot exprima creştinii recunoştinţa faţă de Dumnezeu? Dar faţă de oamenii care le fac bine?
- Cum te simţi când primeşti un cadou? Dar când oferi?

Prescuri

VOCABULAR

- **prescură** = pâine mică, rotundă sau în formă de cruce, folosită la Sfânta Liturghie.
- **ofrandă** = dar oferit lui Dumnezeu.

Darurile pe care le oferim sau le primim sunt semne ale iubirii, ale prieteniei sau ale mulţumirii pe care vrem să ni le arătăm unii altora. Ele sunt făcute pentru a-i bucura pe cei care le primesc.

Din iubire, Dumnezeu ne oferă cele mai valoroase daruri: viaţa, sănătatea, talentele, puterea de a învăţa, iertarea greşelilor. Noi, creştinii, Îi mulţumim pentru toate acestea prin rugăciuni, dar şi prin *ofrande* aduse la Sfântul Altar: prescuri şi vin, lumânări, tămâie pentru cădelniţă sau ulei pentru candelele din biserică.

Prescurile şi vinul primite de preot şi pregătite pentru Sfânta Împărtăşanie sunt numite *Sfintele Daruri*.

Creştinii îi oferă lui Dumnezeu şi *prinoase* din roadele muncii lor: fructe, legume, diferite alimente. Acestea sunt binecuvântate de preot şi împărţite celor ce se află în biserică, după slujbă.

DE REŢINUT

Darurile pe care I le oferim lui Dumnezeu sub formă de ofrande sau prinoase arată iubirea şi recunoştinţa noastră faţă de El.

EXERCIȚII

1 Răspunde oral la întrebările următoare: Când se oferă lumânări şi prescuri la biserică? La ce foloseşte preotul prescurile aduse de credincioşi? Cum foloseşte preotul tămâia? Ce aduc creştinii ca prinoase la biserică? Cui sunt împărţite aceste daruri?

2 Găseşte ordinea corectă a cuvintelor, pentru a forma un proverb despre darurile oferite din iubire:

Darul	**nu după**	**se preţuieşte.**
ci după	**mărime,**	**dragoste**

3 Dumnezeu primeşte ca pe nişte daruri eforturile noastre de a deveni buni creştini.
Asociază elementele din coloana A cu enunţurile potrivite din coloana B, pentru a afla ce Îi poţi oferi lui Dumnezeu:

A	B
1. credinţă	**a.** Învăţ lucruri folositoare.
2. voinţă	**b.** Merg cu părinţii la biserică.
3. gândire	**c.** Ascult de sfaturile preotului.
4. ascultare	**d.** Mă străduiesc să fiu cuminte.

Prinoase

VOCABULAR

- **prinos** = ceea ce se oferă ca dar lui Dumnezeu, ca mulţumire pentru primirea unor binefaceri.
- **tămâie** = materie obţinută din scoarţa unui arbore, folosită la sfintele slujbe pentru mirosul său frumos.

Cădelniţă cu tămâie

APLICAȚII

1 *Sacoşa de cumpărături*

Mama a pus toate cumpărăturile în aceeaşi sacoşă. Mâine veţi merge împreună la biserică. Identifică în imaginea alăturată numai obiectele pe care le veţi oferi la Sfântul Altar. Scrie pe caiet denumirea acestora.

2 *Cel mai frumos dar (pentru portofoliu)*

Imaginează-ţi că ai trăi pe vremea când Domnul nostru Iisus Hristos era un copil de vârsta ta. Ce cadou ai alege să Îi oferi, dacă ai merge în vizită la El? Desenează pe o foaie darul tău şi scrie în partea de jos de ce ai ales acel lucru.

3 *Cum se alege un cadou?*

De ziua prietenului lor, copiii au cumpărat câte un cadou. Citeşte enunţurile de mai jos şi explică modul în care au fost alese cadourile.

Îi voi cumpăra prietenului meu o minge de fotbal, ca să am de la cine să o împrumut.

Sora mea îşi doreşte un set nou de carioci. Îl voi cumpăra pe cel mai mare!

Colegului meu i s-a stricat penarul. Îi voi cumpăra unul nou.

Discută cu profesorul despre modul cum se alege şi se oferă un cadou, astfel încât să fie primit cu bucurie.

LECTURĂ

UN DAR PENTRU DUMNEZEU*

În anul 1912, într-o zi de vară, la chilia părintelui Conon de la Schitul Cozancea a venit o femeie cu ochii înlăcrimaţi. Avea în braţe un copilaş nou-născut, care era bolnav şi plângea mereu.

Părintele a sfătuit-o să meargă în biserică şi să i-l dăruiască pe copil Maicii Domnului, adică să o roage să îl ocrotească şi să îl facă sănătos.

Femeia a ascultat de sfatul preotului. Cum şi-a terminat rugăciunea, pruncul a vrut să mănânce şi a încetat să mai plângă. S-au întors acasă cu mare bucurie!

După ce a mai crescut, copilul a mers la şcoală. Învăţa foarte repede, iar cel mai mult îi plăcea religia. Când a avut vârsta potrivită, a ales să intre în mănăstire. A devenit preot, dăruindu-şi întreaga viaţă lui Dumnezeu şi Maicii Domnului, cea care l-a salvat. Cu rugăciunile şi cu sfaturile sale i-a ajutat pe mulţi oameni.

A fost cunoscut credincioşilor cu numele de părintele Ilie Cleopa, de la Mănăstirea Sihăstria.

* Text adaptat pentru copii după *Viaţa părintelui Cleopa*.

***

● Părintele Cleopa şi-a dedicat viaţa slujirii lui Dumnezeu. Discută cu profesorul despre înţelesul rugăciunii din coloana alăturată.

Părintele Ilie Cleopa

Rugăciune

„Pe noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm! Ţie, Doamne!”

Biserica mănăstirii Sihăstria din judeţul Neamţ

ÎNTREBĂRI

- Ce sentimente arăţi atunci când oferi un dar? Dar atunci când ajuţi pe cineva?
- Cum te simţi când te ajută cineva?

Rugăciune

Sfinte Nicolae, roagă-te lui Dumnezeu pentru toţi copiii.

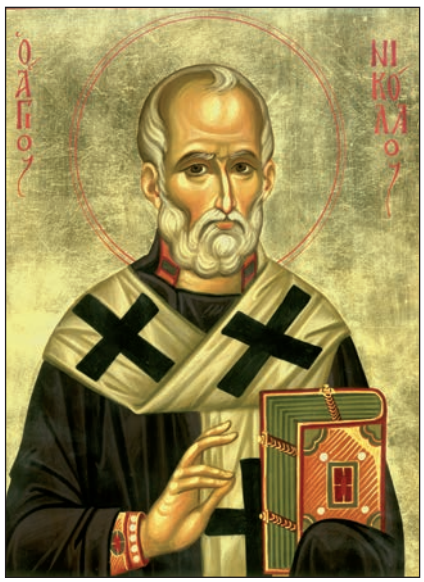

Sfântul Ierarh Nicolae, ajutătorul celor credincioşi

Ajutorul oferit celorlalţi, semn al iubirii faţă de Dumnezeu

Sfântul Stelian, ocrotitorul copiilor

Sfinţii sunt pentru noi exemple de bunătate. Ei au urmat modelul de blândeţe al Domnului nostru Iisus Hristos şi i-au ajutat cu tot ce au putut pe cei necăjiţi: le-au dăruit lucruri necesare vieţii, au avut grijă de bolnavi, au dat sfaturi folositoare, s-au rugat pentru oamenii din jurul lor.

Oricine are nevoie de ajutor uneori. O încurajare, un gest prietenesc, un dar sau o rugăciune alină suferinţele celor de lângă noi. Astfel de fapte bune pot fi făcute ori de câte ori observăm că este nevoie.

Când ajutăm pe cineva din suflet, fără să fim obligaţi, împlinim voia lui Dumnezeu şi arătăm că Îl iubim.

DE REŢINUT

Ajutorul oferit celorlalţi este dovada iubirii noastre faţă de Dumnezeu, numai dacă este dat din inimă, şi nu din obligaţie sau pentru a fi lăudaţi de oameni.

EXERCIȚII

1 Identifică în textul lecţiei câteva modalităţi de a-i ajuta pe cei necăjiţi.

2 Citeşte numele sfinţilor din icoanele prezentate pe aceste două pagini. Discută cu profesorul de religie despre motivele pentru care ei au făcut fapte bune.

3 Ce urmări crezi că ar putea avea faptele bune de mai jos?

a. Avem o colegă nou-venită în clasă. Eu o prezint prietenelor mele.

b. Fratele meu are emoţii înainte de a recita poezia. Colegul lui de bancă îl încurajează.

c. Prietena mea plânge pentru că i s-a rupt ghiozdanul. Colegii ei de clasă îi dăruiesc unul nou de ziua ei.

d. Doamna învăţătoare este la spital. Copiii merg la biserică să se roage pentru sănătatea ei.

4 Citeşte enunţurile de mai jos, apoi discută cu profesorul de religie despre modul cum se oferă şi se primeşte ajutorul.

a. Hai să te joci cu noi! Nu vreau să stai singur când toţi ceilalţi se simt atât de bine.

b. Să facem un proiect despre natură. Când lucrăm împreună, tuturor ne este mai uşor!

c. Te ajut eu să duci sacoşa, bunico!

Sfântul Vasile cel Mare, întemeietorul primelor spitale pentru săraci

Sfântul Dimitrie cel Nou de la Bucureşti

APLICAȚII

1 *Dacă aş fi eu… mi-ar plăcea…*

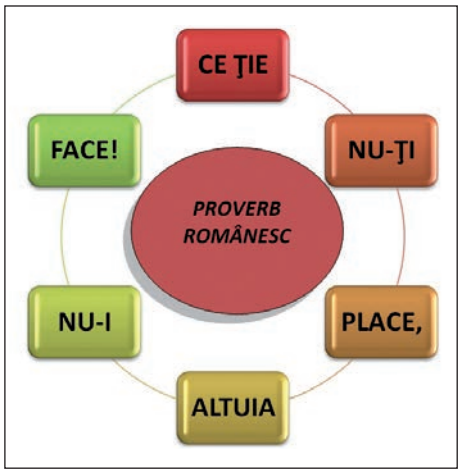

Citind cuvintele din imaginea alăturată într-o anumită ordine, vei descoperi un vechi proverb despre comportamentul faţă de semenii tăi. Imaginează-ţi cum ai vrea să se poarte cu tine cei din jur, dacă:

- ai fi înscris la o şcoală nouă, unde nu cunoşti pe nimeni;
- ai rămâne mereu ultimul la alergare;
- ai fi singurul din clasă care nu înţelege lecţia nouă la matematică;
- ar fi ziua ta şi nimeni nu ţi-ar spune „La mulţi ani!”.

Tu cum te-ai comporta dacă ai şti că un coleg este într-una din situaţiile de mai sus?

2 *Ajutor prietenesc (activitate pe grupe)*

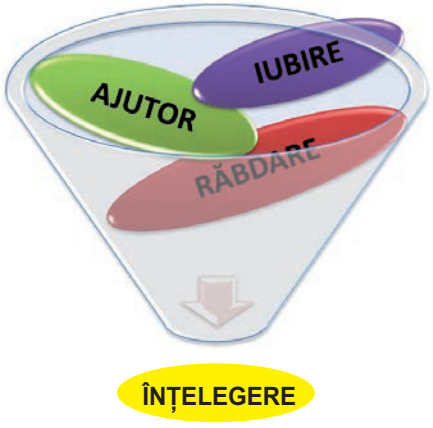

Formează o echipă cu alţi doi colegi. Sfătuiţi-vă cum poate fi continuat textul următor în aşa fel încât să se încheie cu proverbul: *Unul pe altul când se-ajută, atunci dragostea-i mai multă.* Vă puteţi inspira din desenul alăturat.

„Într-o clasă de elevi sunt doi copii care nu se joacă niciodată împreună. Doamna învăţătoare a dorit să îi ajute să fie prieteni. Într-o dimineaţă, înainte să înceapă lecţiile, le-a spus:

— Astăzi veţi fi colegi de bancă. Aveţi datoria să vă ajutaţi unul pe celălalt la orice dificultate.

Abia a venit prima recreaţie, când ...”

LECTURĂ

PLAPUMA SFÂNTULUI IOAN CEL MILOSTIV*

Pe vremea când Sfântul Ioan cel Milostiv era Patriarhul Alexandriei, în Egipt, a fost vizitat de un om foarte bogat. Acesta a văzut că părintele avea o pătură veche. Ca să îl ajute, i-a trimis în dar o plapumă frumoasă. Pentru a nu-l mâhni pe făcătorul său de bine, Sfântul Ioan a acceptat darul.

În noaptea aceea, însă, deşi s-a învelit cu plapuma cea călduroasă, nu putea adormi deloc. Se gândea la săracii care sufereau de frig. Aşa că, dimineaţă, a trimis pe cineva să vândă plapuma la târg şi să cumpere haine săracilor.

S-a întâmplat să treacă pe acolo chiar acel om bogat. Când a văzut plapuma, a cumpărat-o şi a dat-o înapoi părintelui, rugându-l să o folosească.

A doua zi, Sfântul Ioan a făcut la fel, dar, spre seară, iarăşi a primit plapuma. Tot aşa şi în a treia zi.

Astfel, datorită modestiei Sfântului Ioan şi generozităţii omului bogat, mulţi săraci au căpătat haine călduroase în acea iarnă.

* Text adaptat după *Viaţa Sfântului Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei.*

VOCABULAR

- **patriarh** = cel mai înalt rang în Biserica Ortodoxă.

Sf. Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei

EXERCIŢII RECAPITULATIVE

1 ***Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului***

Paul a descoperit un mesaj codificat pe ultima copertă a unei cărţi vechi. După ce s-a gândit mai mult timp, a descoperit că fiecărei cifre îi corespunde câte o literă. Iată care este codul:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
B	D	E	I	M	N	R	S	T	U	Z

Ce mesaj a descoperit Paul? (Înlocuieşte cifrele cu literele corespunzătoare.)

2	10	5	6	3	11	3	10

3	8	9	3

4	10	1	4	7	3

2 ***În textele de mai jos sunt descrise situaţii în care te poţi gândi la Dumnezeu. Prezintă, oral, şi alte exemple.***

a. *Dimineaţă, când deschid ochişorii să privesc,*
Văd icoana şi mă-nchin, la Dumnezeu mă gândesc.

b. *Când mă uit în jurul meu, văd natura, o minune!*
Roade ea ne dă mereu, căci aşa vrea Dumnezeu!

c. *Biblia când o citesc, ştiu că în ea voi afla*
Câte lucruri mari ne-ai spus. Doamne, fie voia Ta!

3 Alege varianta corectă pentru continuarea enunţului:

La sfintele slujbe Îl lăudăm pe Dumnezeu şi Îi mulţumim pentru că…

a. Îl laudă îngerii în ceruri;
b. toţi oamenii fac acest lucru;
c. apreciem ajutorul şi ocrotirea Lui.

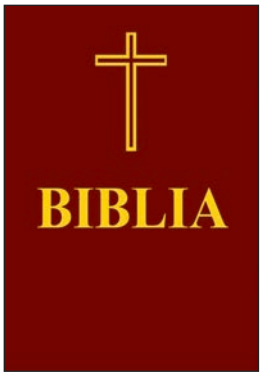

4 Găseşte ordinea potrivită pentru cuvintele răsfirate în chenarul din coloana alăturată. Ce proverb ai descoperit?
Explică oral înţelesul acestui proverb.

cunoaşte

se

Prietenul

nevoie

la

5 Descoperă în careul de mai jos cât mai multe cuvinte pe care le foloseşti la religie. Alcătuieşte oral scurte enunţuri cu aceste cuvinte.
Indicaţie: Cuvintele sunt scrise în diferite direcţii.

Ă	C	I	R	E	S	I	B
L	A	U	D	Ă	X	J	M
H	L	D	G	F	K	Î	U
B	I	B	L	I	A	N	L
W	L	R	Y	Z	O	G	Ţ
D	U	M	N	E	Z	E	U
M	I	A	L	T	A	R	M
N	A	S	P	C	X	V	I

Candelă

6 Transcrie rebusul următor şi completează-l pe orizontală cu termenii corespunzători definiţiilor:

				A				
	1.	P				E		
	2.	V		N				
3.	U			I				
	4.	T					E	
5.	L					E		
				B				

1. Se face din făină.
2. Provine din struguri.
3. Se arde în candelă.
4. Are miros frumos.
5. Este făcută din ceară şi se aduce ca ofrandă.

AB – Cel mai frumos dar pentru Dumnezeu.

Domnul nostru Iisus Hristos

7 Alcătuieşte un text scurt despre ajutarea semenilor, folosind cuvintele:

suflet, obligaţie, Dumnezeu, iubire.

Explică oral cu ce poţi tu ajuta pe cineva necăjit, la vârsta pe care o ai. De exemplu, gândeşte-te ce i-ai spune mamei dacă ar veni supărată de la serviciu sau cum l-ai ajuta pe un coleg care nu poate veni la şcoală pentru că i s-au rupt pantofii.

8 Aminteşte-ţi un lucru bun pe care l-a făcut cineva pentru tine.
Scrie pe un carton cuvintele „Mulţumesc frumos!”, apoi desenează în jurul cuvintelor ceea ce îţi place: flori, jucării, forme colorate sau altceva.
Oferă acest dar de mulţumire, spunându-i persoanei respective că apreciezi ceea ce a făcut pentru tine.

9 Identifică în versurile următoare exemple de comportamente frumoase şi de fapte bune. Apoi spune pe care dintre acestea le poţi imita. Ce alte fapte bune poţi face pentru a-i bucura pe părinţii tăi?

DOI FRAŢI CUMINŢI

de Elena Farago

– fragment –

Noi suntem doi fraţi în casă
Şi nu ne certăm deloc,
Şi suntem tăcuţi la masă,
Şi cuminţi în orice loc.

Avem hamuri, cerc şi minge,
Când pe-afară ne jucăm,
Iar când plouă ori când ninge,
Liniştiţi în casă stăm.

EVALUAREA CUNOŞTINŢELOR

1 Din lista următoare, copiază pe caiet numai faptele pe care oamenii le fac din iubire:

a. Îi mulţumesc lui Dumnezeu;
b. se roagă pentru alţi oameni;
c. îi invidiază pe cei din jur;
d. îi încurajează pe cei necăjiţi.

Pentru:
- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

2 Asociază elementele din coloana stângă cu cele din coloana dreaptă:

Doamne, ajută-mă!	*Recunoştinţă*
Slavă Ţie, Doamne!	*Laudă lui Dumnezeu*
Îţi mulţumesc, Doamne!	*Rugăminte*

Pentru:
- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte
- **bine** – 2 răspunsuri corecte
- **suficient** – 1 răspuns corect

3 Alcătuieşte câte un enunţ scurt folosind următoarele cuvinte: *ofrandă, prescură, tămâie*. Scrie aceste enunţuri în caiet.

Pentru:
- **foarte bine** – 3 utilizări corecte ale cuvintelor
- **bine** – 2 utilizări corecte
- **suficient** – 1 utilizare corectă

4 Transcrie pe caiet următorul text, completând spaţiile libere cu termenii potriviţi din lista de mai jos:

obligaţie, pâine, iubire, mulţumire, laudă, vin, tămâie, nevoie

Ajutorul oferit celorlalţi este o dovadă de _____ .
Dacă sunt făcute din _____, faptele bune îşi pierd valoarea.
Când îi suntem recunoscători lui Dumnezeu, spunem rugăciuni de _____ .
Darurile de _____ şi _____ sunt folosite pentru Sfânta Împărtăşanie.

Pentru:
- **foarte bine** – 5 cuvinte corect alese
- **bine** – 3 cuvinte corect alese
- **suficient** – 2 cuvinte corect alese

II

Dumnezeu Se face cunoscut omului

DUMNEZEU ESTE TATĂL NOSTRU IUBITOR

În paginile care urmează, vei afla că Dumnezeu Își arată iubirea față de oameni prin cuvintele Sale din Biblie, prin minuni, dar și prin trimiterea în lume a Fiului Său.

Dumnezeu ne iubeşte pe toţi

ÎNTREBĂRI

- Cum îşi pot arăta oamenii iubirea de Dumnezeu?
- Cum îşi arată părinţii iubirea faţă de copiii lor?

Crearea lumii

Dumnezeu a făcut întreaga lume şi pe oameni din iubire şi bunătate.

El este Părintele nostru, al tuturor. Chiar dacă nu Îl putem vedea, este în fiecare zi aproape de noi şi ne ocroteşte. Se bucură când împlinim voia Lui: când ne purtăm frumos, ne ajutăm semenii sau ne rugăm unii pentru alţii.

Dumnezeu ascultă pe fiecare om din lume care I se roagă. El înţelege toate limbile, pentru că este atotştiutor. Orice rugăciune este primită şi, ca un adevărat Părinte, Dumnezeu ne dăruieşte numai ceea ce este bun.

DE REŢINUT

Dumnezeu îi iubeşte pe toţi oamenii şi, de aceea, îi ocroteşte şi le ascultă rugăciunile, indiferent în ce limbă sunt rostite.

VOCABULAR

- **atotştiutor** = cel care ştie tot;

EXERCIȚII

1 Identifică în textul lecţiei răspunsul la următoarele întrebări:

– Ce fapte arată iubirea lui Dumnezeu pentru noi, oamenii?
– Ce fapte ale oamenilor Îl bucură pe Dumnezeu?
– De ce Dumnezeu ascultă rugăciunile oamenilor de pretutindeni?

2 Priveşte cele trei imagini de pe coloana din dreapta şi răspunde oral, într-o discuţie în clasă, la întrebările:

– Cum îşi manifestă Dumnezeu iubirea faţă de copii? Dar faţă de plante şi animale?
– Ce ai putea să faci pentru a ocroti plantele de acasă şi de la şcoală? Dar pe cele de afară?
– Dacă ai avea un animal de companie, cum ai arăta că îţi pasă de el?
– Ce fapte poţi să faci ca să te împrieteneşti cu alţi copii?

3 Alcătuieşte un scurt text cu ajutorul cuvintelor: *atotştiutor, Dumnezeu, iubire, oameni.*

4 Aminteşte-ţi despre un moment din viaţa ta când ai simţit mai mult purtarea de grijă a lui Dumnezeu faţă de tine. Povesteşte întâmplarea şi prietenilor tăi!

Flori de câmp

Pisică

Copii la joacă

Sfânta Treime

Rugăciune către Sfânta Treime

Nădejdea mea este ***Tatăl,***
scăparea mea este ***Fiul,***
acoperământul meu este
Duhul Sfânt,
Treime Sfântă, slavă Ţie!

VOCABULAR

• **nădejde** = speranţă, încredere în ajutorul cuiva;
• **scăpare** = ajutor, salvare.

APLICAȚII

1. Când să ne rugăm?

Rugăciunea din coloana alăturată este adresată Sfintei Treimi, adică lui Dumnezeu.

Imaginează-ţi o întâmplare în care consideri că ar fi potrivit să spui această rugăciune. Povesteşte-o şi colegilor tăi.

2. Copiii prietenoşi

Dumnezeu este plin de iubire faţă de toţi oamenii. El doreşte să fim şi noi la fel.

Cu ajutorul profesorului de religie, organizaţi-vă în grupe de câte 4 sau 5 elevi. Alcătuiţi un joc de rol în fiecare grupă, în care unul dintre voi să îşi asume rolul unui copil care se află într-o situaţie deosebită, iar ceilalţi se comportă cu iubire şi înţelegere. Puteţi alege dintre situaţiile următoare:

• Un elev străin este noul vostru coleg.
• În urma unui accident, un coleg trebuie să folosească un scaun cu rotile timp de o lună.
• Verişorii tăi au venit pentru prima dată în România şi nu vorbesc bine limba română.
• În parcul în care vă jucaţi vine şi un coleg pe care nu îl simpatizaţi.

După ce prezentaţi colegilor jocul de rol, explicaţi cum v-aţi simţit să fiţi de ajutor cuiva, chiar şi sub formă de joacă.

LECTURĂ

OCROTIREA PĂRINTEASCĂ

Se spune că un copilaş mergea alături de tatăl său printr-o pădure. Plini de încântare, priveau frumuseţile din jurul lor. Din loc în loc, tatăl îi culegea cu drag ceea ce se găsea pe lângă cărare: frăguţe, mure, ori vreo floare frumoasă.

Când au obosit, s-au aşezat pe iarba moale. Uitându-se în jur, copilul a zărit o ciupercă mare şi foarte colorată. I-a zis tatălui său:

– Culege, te rog, şi ciuperca aceea frumoasă! Vreau să o ducem acasă!

Tatăl a refuzat. Câteva lacrimi s-au rostogolit pe obrăjorii băiatului. Ciupercuţa era cel mai frumos lucru pe care îl văzuse... De ce nu o primea?

– Dragul meu, i-a zis tatăl, ţi-am oferit tot ce era bun, dar aceasta este o ciupercă otrăvitoare. Chiar dacă ţi-o doreşti, nu ţi-o voi da, ca să nu păţeşti ceva rău.

***

Pentru că ne ocroteşte, Dumnezeu nu ne dă întotdeauna ceea ce dorim. De multe ori ne dăruieşte în schimb ceva cu mult mai bun.

● Inventează un joc de rol împreună cu un coleg de clasă. Unul dintre voi este părintele, celălalt este copilul care cere o bicicletă. Formulaţi un motiv pentru care părintele nu doreşte să îi dea fiului său acest obiect.

Frăguţe de pădure

Ciupercă

Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaştem şi să Îl iubim

ÎNTREBĂRI

- De ce îi ocroteşte Dumnezeu pe oameni şi le ascultă mereu rugăciunile?
- Ce avem de făcut când vrem să cunoaştem mai bine pe cineva ?

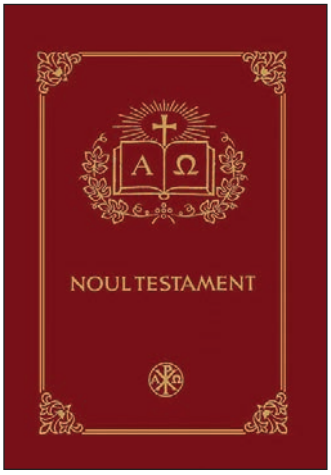

Dumnezeu, Părintele tuturor oamenilor, nu ne-a lăsat niciodată singuri. În vechime, El a vorbit cu unele persoane sfinte care au scris cuvintele Sale în cărţile Bibliei.

Din iubire pentru noi, Dumnezeu Tatăl L-a trimis în lume pe Însuşi Fiul Său. El S-a născut de la Duhul Sfânt şi din *Fecioara Maria* şi a primit numele de *Iisus Hristos*. Prin faptele şi învăţăturile Sale, Fiul lui Dumnezeu ne-a arătat cum să împlinim voia Tatălui ceresc: să ne rugăm şi să fim iubitori. Despre El putem afla din *Noul Testament*.

Dumnezeu a dăruit fiecăruia puterea de a-L cunoaşte. El este mereu prezent lângă noi, ne ascultă rugăciunile şi ne ajută. De aceea, oamenii credincioşi Îl iubesc mult.

VOCABULAR

- **Noul Testament** = a doua parte a Bibliei, scrisă de Sfinţii Apostoli, în care se găsesc viaţa şi învăţăturile Domnului nostru Iisus Hristos.

DE REŢINUT

Îl putem cunoaşte pe Dumnezeu observând grija Sa faţă de noi, citind din Biblie şi ascultând de învăţăturile Domnului nostru Iisus Hristos.

EXERCIȚII

1 Citeşte cu atenţie textul lecţiei şi răspunde la următoarele întrebări:

– Cum ne ajută Dumnezeu să Îl cunoaştem?
– Care oameni Îl iubesc cel mai mult pe Dumnezeu?
– Despre cine citim în Noul Testament? Ce ne învaţă El?

2 Identifică în versurile de mai jos la care dintre părţile Bibliei se face referire:

Cărţi ale Scripturii Sfinte,
De citit cu luare-aminte.
De Hristos ele vorbesc,
Mântuirea o vestesc.

3 Formulează enunţuri care să conţină cuvintele: *Iisus Hristos, iubire, Biblia, rugăciuni.* Scrie pe caiet enunţul care îţi place mai mult.

4 Cu ajutorul profesorului, explică afirmaţia următoare din Sfânta Scriptură: *„Dumnezeu este iubire."*

5 Dacă aşezi în ordine cuvintele de mai jos, vei afla ce a spus Domnul nostru Iisus Hristos despre Sine.

Lumina **sunt** **Eu** **lumii.**

Domnul nostru Iisus Hristos

„Cel ce are poruncile Mele şi le păzeşte, acela este care Mă iubeşte."
(Sfânta Scriptură)

Maica Domnului,
Domnul nostru Iisus Hristos şi
Sfântul Ioan Botezătorul

Rugăciune

Maică Preacurată,
te rugăm frumos
Roagă-Te îndată
Domnului Hristos
Să ne dăruiască
ajutorul Său
Şi să ne ferească
de tot ce e rău!
Amin!

APLICAȚII

1. Exemplul de urmat

Citeşte enunţurile de mai jos. Pentru fiecare dintre ele, dă un exemplu de faptă bună prin care se împlineşte voia lui Dumnezeu.

Exemplu:
„Domnul nostru Iisus Hristos ne învaţă prin cuvântul Său."
– Noi ascultăm de sfaturile Lui.

a. Mântuitorul ne dă exemplu de ascultare de Dumnezeu.
b. Prin faptele Lui, Domnul nostru Iisus Hristos ne arată cum să ne comportăm.
c. Dumnezeu ne ajută să facem fapte bune.
d. Dumnezeu ne însoţeşte pretutindeni cu iubire.

2. Proverb românesc

Dacă aşezi într-o anumită ordine cuvintele de mai jos, vei obţine un proverb. Scrie textul proverbului pe caiet.

Cine **de** **ascultă,** **Dumnezeu**

multă. **are** **bucurie**

LECTURĂ

SCRISOAREA CĂTRE DUMNEZEU*

Era o iarnă friguroasă, cu multă zăpadă. Anastasie, care încă nu trecuse bine de vârsta copilăriei, muncea ca ucenic la un om nemilos. Hainele şi încălţămintea îi erau rupte şi nu avea bani să cumpere altele, mai groase. Cel pentru care lucra nu i-a dat nici bani, nici îmbrăcăminte.

Singur şi necăjit, Anastasie a scris o scrisoare către Părintele cel ceresc, rugându-L să-l ajute. A pus hârtia într-un plic pe care a scris: „Pentru Domnul nostru Iisus Hristos – în Ceruri". A plecat apoi spre poştă.

Vecinul său, un om bun, s-a oferit să îi ducă el plicul. Când a văzut cui îi era trimis, a fost curios să citească scrisoarea. Inima i s-a înmuiat de milă. A cumpărat haine groase, încălţăminte şi hrană şi i le-a trimis băiatului, tot prin poştă. Pe pachet a scris: „De la Hristos, pentru Anastasie".

După mai mult timp, Anastasie s-a făcut călugăr, primind numele de Nectarie. A făcut multe fapte bune şi a devenit un sfânt cunoscut şi iubit de către creştini.

* Text adaptat după *Viaţa Sfântului Nectarie*.

***

● Şi astăzi sunt mulţi copii care ar avea nevoie de ajutor. Discută cu profesorul de religie şi colegii tăi despre modul în care aţi putea să le fiţi de folos.

Sfântul Ierarh Nectarie

Mănăstirea Sfântului Nectarie, din Insula Egina (Grecia)

ÎNTREBĂRI

- Pe cine a trimis Tatăl între oameni, să le vorbească despre voia Sa?
- Ce este necesar să faci când vrei să te împaci cu cineva care este supărat pe tine?

Botezul Domnului

VOCABULAR

- **răstignire** = moarte pe cruce.
- **minune** = lucrare sau faptă deosebită, care se face prin puterea lui Dumnezeu.

Iisus Hristos S-a făcut Om, din iubire pentru oameni

De-a lungul vremurilor, oamenii au început să fie neascultători faţă de Dumnezeu. Pentru a-i aduce înapoi la El, Dumnezeu Tatăl L-a trimis pe pământ pe Fiul Său, Domnul nostru Iisus Hristos.

Mântuitorul ne-a învăţat să Îl iubim pe Dumnezeu, dar şi pe semenii noştri. A făcut şi multe minuni pentru ca noi să căpătăm încredere în El. Domnul Iisus Hristos a luat asupra lui greşelile noastre. De aceea, conducătorii de atunci L-au răstignit. Dar El a înviat cu puterea Lui de Dumnezeu şi apoi S-a înălţat la cer.

Deşi nevăzut, El este în biserică împreună cu toţi creştinii. La sfintele slujbe, ne amintim de viaţa, faptele, moartea şi învierea Domnului.

DE REŢINUT

Mântuitorul ne învaţă să Îl iubim pe Dumnezeu din toată inima şi pe aproapele nostru ca pe noi înşine.

EXERCIȚII

1 Răspunde corect la următoarele întrebări:

a. De ce L-a trimis Dumnezeu Tatăl pe Fiul Său pe pământ?
b. Ce ne-a învăţat Mântuitorul pe noi, oamenii?
c. Ce a făcut Domnul nostru Iisus Hristos pentru a-i face pe oameni să aibă încredere în El?
d. De unde putem afla despre viaţa şi învăţătura Domnului nostru Iisus Hristos?

2 Discută împreună cu profesorul înţelesul următoarelor cuvinte ale Domnului nostru Iisus Hristos:

„Lăsaţi copiii şi nu-i opriţi să vină la Mine, că a unora ca aceştia este împărăţia cerurilor.”

3 Identifică în textul lecţiei două nume sub care este cunoscut Fiul lui Dumnezeu.
Alcătuieşte câte un enunţ cu fiecare dintre acestea.

4 Priveşte cu atenţie icoanele prezentate în această lecţie şi răspunde la următoarele întrebări, cu ajutorul profesorului de religie:

– Ce persoane sfinte sunt pictate alături de Mântuitorul?
– Care dintre icoane îţi place mai mult? De ce?

Învierea Domnului

Înălţarea Domnului la cer

Răstignirea Domnului

Cina Cea de Taină

Exemplu:

a. Mântuitorul i-a iubit și i-a ajutat pe săraci și pe bolnavi.

Sunt și eu milos și am grijă de cei ce suferă.

APLICAȚII

1 *Care este ordinea corectă?*

Copiază pe caiet, în ordinea desfășurării lor în timp, numele următoarelor evenimente din viața Domnului nostru Iisus Hristos.

- Învierea Domnului
- Naşterea Domnului
- Înălţarea la cer
- Răstignirea pe Cruce
- Botezul Domnului

2 *Adevăruri despre Mântuitorul*

Citește și scrie pe caiet numai acele enunţuri din lista de mai jos care sunt adevărate:

a. A venit pe pământ din iubire pentru noi.
b. A făcut multe minuni.
c. Ne-a învăţat să ne iubim numai pe noi.
d. A luat asupra Lui greşelile noastre.
e. A vindecat numai un bolnav.

3 *Modelul de urmat*

Citește următoarele afirmații și spune cum poți imita faptele bune ale Mântuitorului:

a. i-a iubit și i-a ajutat pe săraci și pe bolnavi;
b. a ascultat de mama Sa;
c. a fost sincer şi cinstit;
d. a vorbit cuviincios;
e. se ruga foarte mult.

LECTURĂ

IISUS HRISTOS ÎI BINECUVÂNTEAZĂ PE COPII*

Într-o zi, Domnul nostru Iisus Hristos îi învăţa pe oameni să facă numai lucruri bune. Toţi Îl ascultau cu drag. Cei care-L iubeau şi-au adus copiii la Iisus ca să-i binecuvânteze.

Sfinţii Apostoli, crezând că zarva copiilor Îl supără pe Mântuitorul, au încercat să-i îndepărteze. El, însă, întristându-Se, le-a zis: „Lăsaţi copiii să vină la Mine şi nu-i opriţi, căci a unora ca aceştia este împărăţia cerurilor."

Iisus le-a mai spus că dacă oamenii nu vor fi la fel de buni la suflet ca şi copiii, nu vor intra în Rai, sus, în cer, în împărăţia lui Dumnezeu.

Plin de iubire, Iisus i-a luat în braţe pe copii, i-a binecuvântat şi i-a mângâiat, punându-Şi mâinile peste ei, apoi a plecat din acel loc.

Copiii au rămas lângă părinţii lor, fericiţi că Iisus îi iubea şi pe ei.

* Text povestit după Sfânta Scriptură.

Fii totdeauna cu Dumnezeu, dacă vrei ca Dumnezeu să fie totdeauna cu tine.
(Sfântul Ioan Gură de Aur)

Minunile arată iubirea lui Dumnezeu faţă de om

ÎNTREBĂRI

- De ce L-a trimis Dumnezeu Tatăl pe Fiul Său în lume?
- Ce ne-a învăţat Domnul nostru Iisus Hristos prin cuvintele şi faptele Sale?

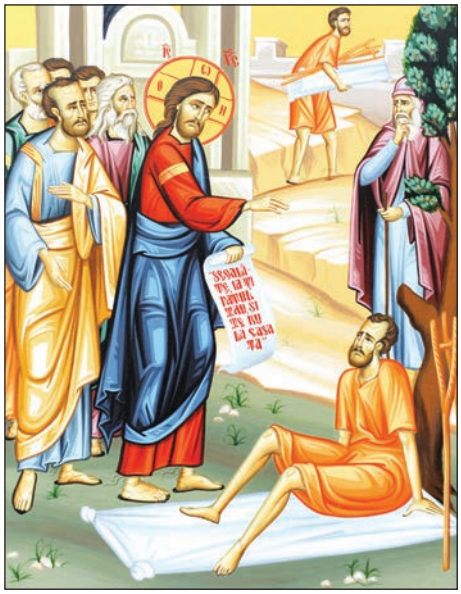

Minunea vindecării unui olog

VOCABULAR

- **olog** = om care nu poate să meargă.

Mântuitorul a făcut multe minuni. Prin ele, i-a ajutat pe oamenii aflaţi în suferinţă. Minunile arată puterea Sa dumnezeiască.

Hristos a săvârşit minuni asupra naturii, asupra oamenilor şi asupra Sa. El a oprit furtuna pe mare, a scăpat pe Apostolul Petru de la înec, a prefăcut apa în vin, a înmulţit pâinile şi peştii, a vindecat bolnavi, a înviat morţi. Cea mai mare minune pe care a făcut-o Mântuitorul este propria Sa Înviere.

Domnul nostru Iisus Hristos a spus: *Dacă nu credeţi în Mine, credeţi în aceste lucrări, ca să ştiţi şi să cunoaşteţi că Tatăl este în Mine şi Eu în Tatăl.*

Dumnezeu face în continuare minuni, din iubire şi purtare de grijă pentru oameni.

DE REŢINUT

Prin minuni, Dumnezeu Îşi arată iubirea, bunătatea şi puterea Sa faţă de oameni şi faţă de întreaga creaţie.

EXERCIȚII

1 Privește cele trei icoane din marginea paginii. Stabilește care dintre minunile reprezentate sunt făcute asupra naturii și care asupra oamenilor.

2 Alege răspunsul corect:
Cea mai mare minune săvârșită de Hristos este:

a. învierea lui Lazăr;
b. Învierea Sa;
c. vindecarea unui orb.

3 Care dintre enunțurile următoare sunt adevărate și care nu? Scrie pe caiet litera corespunzătoare și răspunsul corect (adevărat/fals):

a. Iisus Hristos a înviat morți.
b. Mântuitorul face minuni cu puterea Sa Dumnezeiască.
c. Mântuitorul nu a făcut minuni asupra naturii.

4 Cuvintele de mai jos s-au amestecat. Dacă le citești într-o anume ordine, vei afla ceea ce ne spune Domnul nostru Iisus Hristos despre Sine.

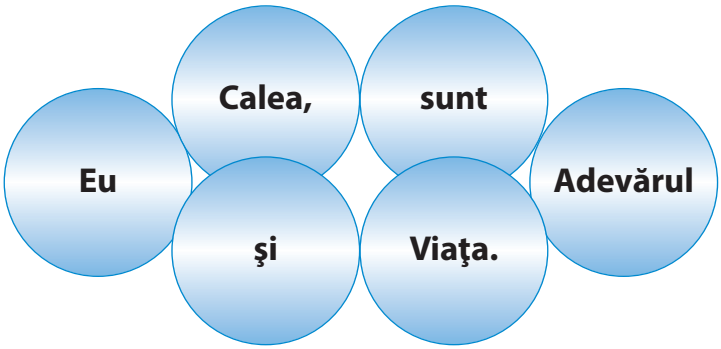

Minunea prefacerii apei în vin

Minunea vindecării unui orb

Minunea învierii lui Lazăr

APLICAȚII

VOCABULAR

- **traistă** = sac de mici dimensiuni, care se poartă pe umăr şi în care se pune, de obicei, mâncare pentru drum.

1 *Cum ne ajută Dumnezeu?*

Se spune că trei tineri citeau într-o bibliotecă. Dintr-odată, lumina s-a stins. Unul dintre ei le-a spus celorlalţi:

– Să ne rugăm să se facă lumină!

Au început să se roage pe rând. Abia la ultimul s-a aprins lumina. Miraţi, ceilalţi au întrebat ce rugăciune a spus.

– Am zis *Tatăl nostru*, a venit răspunsul, dar în acelaşi timp am fost pe hol şi am reparat defecţiunea.

Discută cu ceilalţi colegi despre atitudinea celor trei tineri: Ce au făcut bine? Trebuie să aşteptăm în orice condiţii minunile lui Dumnezeu?

2 *Proverb românesc*

Citeşte şi discută cu profesorul de religie despre următorul proverb: *„Dumnezeu îţi dă, dar nu îţi pune în traistă."*

3. Cum ne comportăm cu cei bolnavi

Citeşte povestirea despre minunea vindecării slăbănogului din Capernaum. Răspunde la următoarele întrebări:

a. Tu îți ajuți prietenii atunci când aceștia îți cer ajutorul?

b. Te rogi pentru prietenii tăi?

c. Care este atitudinea ta față de un prieten bolnav?

LECTURĂ

MINUNEA VINDECĂRII SLĂBĂNOGULUI*

Odată, Mântuitorul se afla într-o casă, într-un orăşel numit Capernaum.

Oamenii au venit să-l asculte învăţăturile. Erau atât de mulţi, încât în casă nu se mai putea intra. Acolo se afla şi un slăbănog, un om bolnav care nu putea să se mişte. Ar fi dorit să vină la Hristos să-l ceară ajutorul, dar nu putea să ajungă la El.

Bolnavul avea patru prieteni, care şi-au dovedit dragostea faţă de el. Neavând cum să ajungă la Hristos, din pricina mulţimii, aceştia au desfăcut acoperişul casei. Prin acoperiş, au coborât patul cu prietenul lor bolnav.

Mântuitorul a văzut credinţa şi dragostea celor patru bărbaţi. S-a apropiat de bolnav şi l-a vindecat, spunându-i:

– Scoală-te, ridică-ţi patul şi du-te acasă!

Acesta s-a ridicat şi a ieşit afară din casă pe picioarele lui. Oamenii prezenţi acolo au spus:

– Niciodată n-am mai văzut aşa ceva!

* Text povestit după Sfânta Scriptură.

„Tu eşti Dumnezeu, Care faci minuni!”
(Sfânta Scriptură)

Minunea vindecării slăbănogului

Imagine din vechiul oraş Capernaum

Maica Domnului, îngerii şi sfinţii fac minuni

ÎNTREBĂRI

- De ce a făcut minuni Domnul Iisus Hristos?
- Ce rugăciune spun copiii către îngerul păzitor?
- Ce nume de sfinţi cunoşti până acum?

Buna Vestire

Dumnezeu ocroteşte lumea şi oamenii prin sfinţii îngeri. Fiecare om are un înger păzitor, care îl ajută să facă binele.

Sfinţii sunt oameni credincioşi care au făcut în toată viaţa lor multe fapte bune. De aceea, ei sunt prietenii Domnului nostru Iisus Hristos. Viaţa fiecărui sfânt este un exemplu de iubire şi credinţă.

Maica Domnului sau Fecioara Maria este cea dintâi dintre sfinţi. Ea este mama Domnului nostru Iisus Hristos, de aceea o mai numim şi Născătoare de Dumnezeu.

Maica Domnului, îngerii şi sfinţii se roagă pentru noi. Ei pot săvârşi minuni, prin puterea pe care le-o dă Dumnezeu, ca să îi ajute pe cei care se roagă cu credinţă.

VOCABULAR

- **Maria** = numele Maicii Domnului, care, în limba vorbită în timpul Mântuitorului, înseamnă *cea iubită, cea aleasă.*

DE REŢINUT

Maica Domnului, îngerii şi sfinţii se roagă pentru noi şi pot face minuni, prin puterea lui Dumnezeu.

EXERCIȚII

1 Identifică în textul lecţiei răspunsul corect la următoarele întrebări:
- Ce fac îngerii păzitori pentru oameni?
- De ce sunt sfinţii prieteni ai Domnului nostru Iisus Hristos?
- Cum o mai numim pe Maica Domnului?
- Prin ce putere fac minuni Maica Domnului, îngerii sau sfinţii?

2 Alcătuieşte oral propoziţii cu grupurile de cuvinte: *înger păzitor, Născătoare de Dumnezeu, prietenii lui Hristos.*

3 Asociază fiecare termen din coloana A cu cei potriviţi după înţeles din coloana B. Explică oral alegerile făcute:

A	B
Sfinţii	ocrotitorii noştri
Îngerii păzitori	Născătoarea de Dumnezeu
Maica Domnului	oameni credincioşi

4 Caută în *Calendarul creştin ortodox* următoarele date şi apoi copiază pe caiet, în dreptul fiecăreia, numele sărbătorii respective:

• 8 septembrie • 21 noiembrie • 25 martie

Priveşte icoanele alăturate şi spune cu ce sărbătoare se asociază fiecare.

Naşterea Maicii Domnului

Intrarea Maicii Domnului în Biserică

Sfântul înger păzitor

VOCABULAR

- **Arhangheli** = îngeri care vestesc oamenilor voia lui Dumnezeu

Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil

APLICAŢII

1 ***Îngerul copiilor***

de Petre Dulfu

Un înger umblă pe pământ,
Trimis din cer de Domnul Sfânt.
Dar chipul său strălucitor
Nu-l vede niciun muritor.

În zbor domol din cer se lasă,
Oprindu-se la câte-o casă
Unde-a găsit copii cuminţi,
Copii ce-ascultă de părinţi.

Pe-aceşti copii el îi iubeşte,
Oriunde merg, îi însoţeşte;
Pas nu le dă să se abată
Din calea bună niciodată.

a) Identifică în versurile de mai sus cuvintele care îl descriu pe înger. Citeşte-le cu voce tare.
b) Cum se poartă îngerul cu cei cuminţi? Găseşte exemplele din poezie.

2 ***Sărbătoarea numelui***

În ziua de 8 noiembrie este sărbătoarea Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil. Atunci este ziua celor pe care îi cheamă Mihai, Mihaela, Gabriel sau Gabriela. Dacă ştii pe cineva cu unul din aceste nume, nu uita să îl feliciţi. Desenează-i pe un carton un îngeraş, colorează-l şi oferă-l în dar.

3 *Calendarul*

Copiază pe caiet, în ordinea desfăşurării lor în timp, data şi numele sărbătorilor de mai jos:

- *Sfântul Ioan* (7 ianuarie);
- *Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel* (29 iunie);
- *Sfântul Gheorghe* (23 aprilie);
- *Sfântul Ştefan* (27 decembrie);
- *Sfinţii Constantin şi Elena* (21 mai);
- *Sfântul Apostol Andrei* (30 noiembrie).

4 *Ajutorul minunat*

Mulţi oameni care au greutăţi mari cer ajutorul sfinţilor. Pentru că se roagă cu credinţă, ei sunt ajutaţi uneori prin minuni.
Imaginează-ţi că un sfânt ar face pentru tine o minune. Care ţi-ai dori să fie aceea? Povesteşte-le şi colegilor tăi.

5 *Sfinţii şi Mântuitorul*

Asociază numele sfinţilor din prima coloană cu evenimentele din viaţa Mântuitorului la care ei au participat, din a doua coloană:

Sfântul Ioan Botezătorul	Înălţarea Domnului
Sfinţii Apostoli	Naşterea Domnului
Maica Domnului	Botezul Domnului
Sfinţii Îngeri	Învierea Domnului

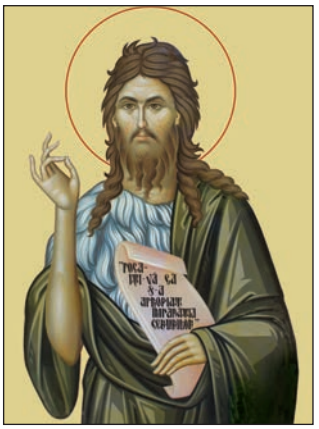

Sfântul Ioan Botezătorul

Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel

Sfântul Gheorghe

Iisus Hristos

LECTURĂ

„La Dumnezeu nimic nu este cu neputinţă.”
(Sfânta Scriptură)

Maica Domnului

LA NUNTA DIN CANA GALILEII*

În Cana Galileii, un sat apropiat de locul unde trăia Iisus, s-a făcut o nuntă frumoasă. Mirele era rudă cu Mântuitorul, aşa că L-a invitat să participe şi El, împreună cu Maica Sa şi cu ucenicii.

Când nuntaşii încă mai petreceau, vinul s-a terminat. Maica Domnului I-a zis Fiului ei:

– Nu mai au vin...

Nu era încă timpul să îşi arate puterea dumnezeiască, dar Mântuitorul dorea să o bucure pe mama Sa. Le-a zis celor care serveau să umple cu apă şase vase mari. Apoi, i-a trimis ca să îi dea naşului să guste. Acesta s-a mirat: era un vin atât de bun! Slujitorii erau nedumeriţi: Mântuitorul transformase apa din vase în vin!

Văzând această minune, ucenicii lui Iisus au crezut în El şi L-au urmat peste tot.

* Text povestit după Sfânta Scriptură.

EXERCIŢII RECAPITULATIVE

1 Povesteşte o întâmplare reală sau imaginară în care ai cerut ceva părinţilor tăi, dar nu ai primit. Ce ţi-au spus? Cum ai răspuns? Ce se poate învăţa din cele petrecute?

2 Copiază cuvintele alăturate în ordinea potrivită. Vei obţine un enunţ despre iubirea lui Dumnezeu pentru oameni.

în

sunt

orice

rugăciunile

Dumnezeu

ascultă

limbă

oamenilor

spuse.

3 Copiază şi completează enunţurile de mai jos. Foloseşte cuvintele: *Fiul Său, grija Lui, persoane sfinte, ne iubeşte, Noul Testament*

Dumnezeu a vorbit în vechime cu unele ___ ___ .
La timpul potrivit, L-a trimis în lume pe ___ ___.
Aflăm despre viaţa şi învăţăturile Mântuitorului din ___ ___ .
Dacă observăm ___ ___ faţă de oameni, înţelegem că Dumnezeu ___ ___ .

4 Una dintre icoanele de mai jos nu se potriveşte cu celelalte. Care este? De ce nu se potriveşte?

Botezul Domnului

Înălţarea Domnului la cer

Sfinţii Mihail şi Gavriil

5 În steluţele alăturate, găseşte acele cuvinte care denumesc fapte plăcute lui Dumnezeu. Alcătuieşte, oral, scurte enunţuri cu aceste cuvinte.

6 Organizaţi-vă în grupe de câte 2 elevi. Imaginaţi-vă că un prieten de-al vostru are o dificultate (de exemplu: şi-a pierdut mingea sau i s-a stricat bicicleta sau şi-a rupt un pantof când juca fotbal etc.). Stabiliţi împreună ce ar trebui să faceţi pentru a-l ajuta.

7 Transcrie şi completează rebusul de mai jos, potrivit definiţiilor:

1.	M					I			
2.	A						A		
3. N					R		A		
	4. S		I			I			
5. N					A		E		

1. Fapte neobişnuite, făcute prin puterea lui Dumnezeu spre binele oamenilor.
2. Oamenii Îl laudă pe Dumnezeu cântând ...
3. În fiecare an, de Crăciun sărbătorim ... Domnului nostru Iisus Hristos.
4. Oameni credincioşi, prieteni cu Dumnezeu.
5. Maica Domnului este .... de Dumnezeu.

8 Priveşte cu atenţie icoanele alăturate. Ce reprezintă fiecare? Stabileşte ordinea în care ar trebui aşezate, după data când sunt în calendar sărbătorile respective.

9 Identifică următoarele cuvinte în grila de mai jos. Atenţie, pot fi scrise în orice direcţie:

sfinţi, îngeri, Hristos,
Maria, treime

B	V	F	C	X	Î	I	U	X	D
L	E	S	F	I	N	Ţ	I	P	L
D	S	O	H	B	G	E	D	C	P
O	J	T	W	X	E	L	V	W	I
P	V	S	V	T	R	E	I	M	E
E	H	I	C	F	I	D	S	H	B
J	L	R	W	O	A	I	R	A	M
X	S	H	P	B	U	F	J	X	O

10 Copiază pe caiet continuarea corectă pentru enunţurile următoare:

a. Iisus a făcut minuni...
   – prin puterea rugăciunii ucenicilor Săi.
   – prin puterea Sa.
   – prin rugăciunile Maicii Sale.

b. Sfinţii pot face minuni...
   – pentru că au puteri speciale.
   – pentru că sunt altfel de oameni.
   – pentru că Dumnezeu le dă putere.

Vindecarea unui olog

Prefacerea apei în vin

Învierea Domnului

11 Spune ce reprezintă icoanele alăturate. Citeşte, pe rând, numele minunii care este făcută de Domnul nostru Iisus Hristos:

- asupra unui element din natură;
- asupra Sa;
- asupra unui om bolnav.

12 Imaginează-ţi că ai fi participat la nunta din Cana Galileii şi ai fi unul dintre slujitori.

- Ce crezi că ai fi spus la vederea minunii?
- Ce L-ai fi întrebat pe Mântuitorul?

13 Imaginează-ţi că lucrezi ca reporter la o televiziune. Trebuie să transmiţi despre o minune privind vindecarea unui om paralizat. Ce ai spune? Cui ai pune întrebări? Care ar fi acestea?

14 Identifică enunţurile adevărate dintre următoarele. Copiază-le pe caiet:

a. Sfânta Maria nu este mama lui Iisus.
b. Sfinţii sunt iubitori de Dumnezeu.
c. Domnul nostru Iisus Hristos face multe minuni.
d. Îngerul păzitor vine la noi numai de ziua noastră.
e. Biblia nu e aceeaşi carte cu Sfânta Scriptură.
f. Mântuitorul a vindecat un slăbănog în Capernaum.
g. Iisus nu i-a binecuvântat pe copii.

EVALUAREA CUNOŞTINŢELOR

Pentru:
- **foarte bine** – 4 răspunsuri corecte
- **bine** – 3 răspunsuri corecte
- **suficient** – 2 răspunsuri corecte

Pentru:
- **foarte bine** – 5 cuvinte corect alese
- **bine** – 3 cuvinte corect alese
- **suficient** – 2 cuvinte corect alese

Pentru:
- **foarte bine** – 3 utilizări corecte ale cuvintelor
- **bine** – 2 utilizări corecte
- **suficient** – 1 utilizare corectă

1 Alege varianta corectă de răspuns şi scrie pe caiet litera din dreptul acesteia

A. Aflăm despre viaţa Mântuitorului din: **a.** Noul Testament; **b.** Primul Testament; **c.** Vechiul Testament.	**B.** Cât timp a fost în lume Mântuitorul: **a.** a scris cărţi; **b.** a făcut greşeli; **c.** a făcut minuni.
C. Cea mai mare minune a Domnului este: **a.** Învierea Sa; **b.** Învierea lui Lazăr; **c.** Prefacea apei în vin.	**D.** Sfinţii sunt pentru noi: **a.** oameni oarecare; **b.** oameni credincioşi; **c.** oameni păcătoşi.

2 Copiază textul următor şi completează spaţiile libere. Foloseşte cuvinte din lista următoare: *Biblie, minuni, sfinţi, Maicii Domnului, îngeri.*

În ___ citim despre Mântuitorul. El este Fiul ___ ___ . Ea este lăudată de oameni, dar şi de ___ . Cei care Îl iubesc pe Dumnezeu şi fac binele pot ajunge ___ .
Ca să ne ajute, Dumnezeu poate face ___ .

3 Alcătuieşte câte un enunţ cu fiecare dintre expresiile:
înger păzitor, Sfânta Treime, Învierea Domnului.

CUPRINS

Cuvânt-înainte 3
Tatăl nostru 4
Rugăciunile școlarilor 5
Să ne amintim din clasa I. 6

DOMENIUL I
IUBIREA LUI DUMNEZEU ȘI RĂSPUNSUL OMULUI
Omul este fiul iubitor al lui Dumnezeu. 11
Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului 12
Îl am pe Dumnezeu în minte și în suflet, în fiecare zi 16
Rugăciunile de mulțumire și de laudă aduse lui Dumnezeu 20
Darul, dovadă a iubirii noastre față de Dumnezeu 24
Ajutorul oferit celorlalți, semn al iubirii față de Dumnezeu 28
Exerciții recapitulative 32
Evaluarea cunoștințelor 36

DOMENIUL II
DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUT OMULUI
Dumnezeu este Tatăl nostru iubitor 37
Dumnezeu ne iubește pe toți 38
Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaștem și să Îl iubim 42
Iisus Hristos S-a făcut Om, din iubire pentru oameni 46
Minunile arată iubirea lui Dumnezeu față de om 50
Maica Domnului, îngerii și sfinții săvârșesc minuni 54
Exerciții recapitulative 59
Evaluarea cunoștințelor 63